

Selvitys Forssan yhteislyseon ja Wahren-opiston yhdistämisestä

15.3.2018

Jukka Nummelin, Jarmo Pynnönen ja Simo Veistola
Jari Isotalo ja Kirsi Vikman

1. Taustaa
2. Forssan yhteislyseo
3. Wahren-opisto
4. Millainen yhdistyminen voisi olla?
5. Yhdistymisen mahdolliset vahvuudet ja mahdollisuudet
6. Yhdistymisen mahdolliset heikkoudet ja uhat
7. Työryhmän esitys

1. Taustaa

Forssan kaupunki hallinnoi lukiokoulutusta järjestävää Forssan yhteislyseota sekä kansalaisopisto-toimintaa järjestävää Wahren-opistoa.

Forssan kaupungin talousarviokirjassa 2018 todetaan että "selvitetään ja pyritään toteuttamaan Wahren-opiston hallinnollinen siirtäminen lukion alaisuuteen vuoden 2018 aikana".

Lautakunnan käsitteli asiaa tammikuussa 2018 ja päätti (Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta § 12 30.1.2018): "Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta päätti, että sivistysjohtaja, lukion rehtori ja Wahren-opiston rehtori valmistelevat huhtikuun 2018 loppuun mennessä yksityiskohtaisemman toiminnallisen ja taloudellisen esityksen ja suunnitelman Wahren-opiston hallinnollisesta siirtämisestä lukion alaisuuteen. Lisäksi sekä Wahren-opisto että Forssan yhteislyseo voivat asettaa oman edustajansa suunnittelua tekevään työryhmään."

Työryhmän jäseninä olivat Jukka Nummelin, Jarmo Pynnönen ja Simo Veistola sekä henkilöstön edustajina Kirsi Vikman (varalla Eliisa Lintukorpi) ja Jari Isotalo. Lisäksi Sari Niemi osallistui kokouksiin toimistopalvelut-yksikön edustajana. Opettajakunnilla on ollut jo tässä vaiheessa mahdollisuus kommentoida luonnoksia.

2. Forssan yhteislyseo

Yhteislyseon toimintaa johtaa seutukunnallinen johtokunta (Lukiosopimus Kh 27.10.2008 323 §). Sopimuksessa todetaan, että yhteislyseon toimintaan merkittävästi vaikuttavista asioista on kuultava johtokunnan lisäksi osapuolina olevia kuntia (sopimuksen § 4).

Lukiossa opettaa n. 30 opettajaa, joista kolme on yhteisiä opettajia perusopetuksen kanssa. Lukiossa on kaksi opinto-ohjaajaa sekä yksi toimistosihteeri.

Lukion hallinnosta vastaa rehtori, joka opettaa vuosittain 2-5 kurssia. Apulaisrehtori on lehtori, joka saa ovelten mukaisen huojennuksen opetusvelvollisuuteen. Apulaisrehtori vastaa mm. kurssitarjottimen laadinnasta ja valintojen toteutuksesta.

Lukion oppilaista puolet on forssalaisia, neljäsosa tammelalaisia ja noin neljäsosa jokioislaisia tai humppilalaisia.

Lukion rahoitus perustuu talousarviossa annettuihin määrärahoihin, toimintatuottoihin (mm. kaksoistutkinto, urheiluakatemia) ja sopimuskuntien maksuosuuksiin. Kaupunki saa lukiolaisista opiskelijakohtaisen valtionosuuden. Karkeasti sopimuskunnat maksavat menojen tuloja ylittävistä osasta noin puoli miljoonaa euroa vuosittain.

3. Wahren-opisto

Opisto tarjoaa perinteisten kansalaisopistokurssien lisäksi myös taiteen perusopetusta. Avointa yliopisto-opetusta järjestetään yhteistyössä Hämeen kesäyliopiston kanssa. Myös kielitutkintoja voi suorittaa.

Forssan kansalaisopiston opistolaiskunta ylläpitää kesämökkiä ja saunaa sekä järjestää retkiä ja matkoja.

Wahren-opistossa opiskelee vuosittain noin 2 000 opiskelijaa n. 300 kurssilla. Kurssien yhteenlaskettu tuntimäärä on noin 6 500 tuntia.

Opiston rehtori toimii myös Jokiläänin kansalaisopiston rehtorina. Wahren-opistolla on 4 päätoimista opettajaa, yhteinen musiikinopettaja musiikkiopiston kanssa sekä vuosittain 50-60 tuntiopettajaa ja noin 20 luennoitsijaa.

Wahren-opisto järjestää opetusta Forssan lisäksi opetusta Tammelassa. Tästä opetuksesta on oma sopimuksensa.

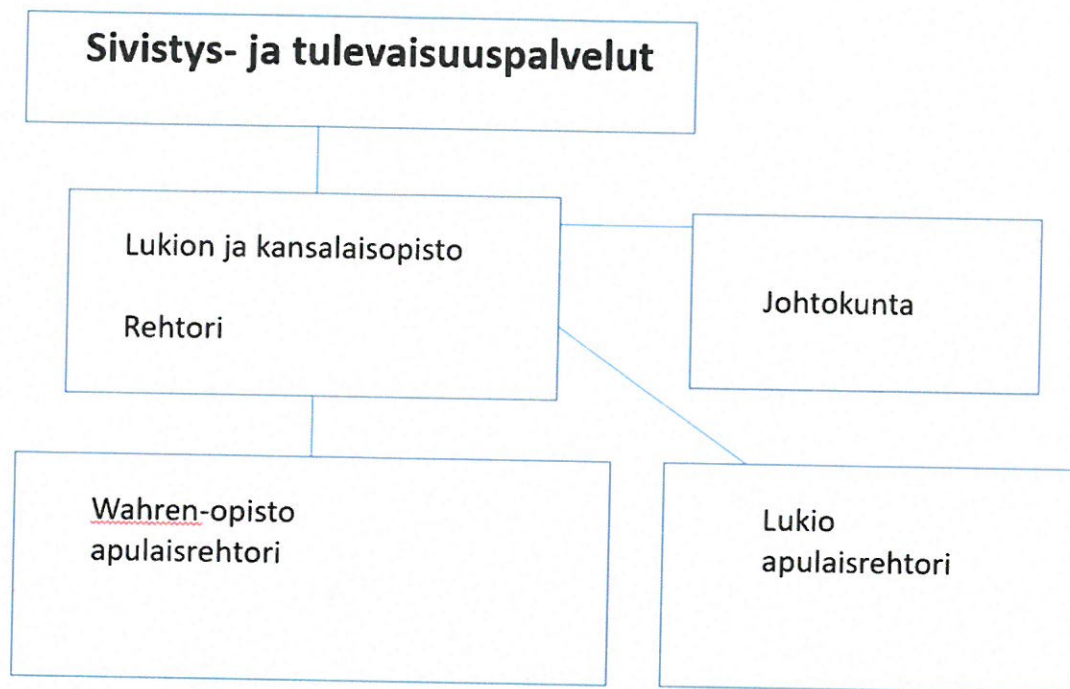
Wahren-opisto on talousarviokirjassa osa Wahren-keskusta. Tästä syystä talousarviokirjassa on Wahren-opiston osalta kirjattu vain opetustuntitavoite (6 500 tuntia) ja käyttötalousosassa tuotot ja kulut sekä kate.

Opistolla on rehtori, jonka työstä 40 prosenttia on Jokiläänin kansalaisopiston rehtorin tehtäviä. Rehtori on veloitettu olemaan 1½ työpäivää viikossa läsnä Jokiläänin opiston toimistossa Jokioisilla. Jokiläänin opisto maksaa tällä hetkellä 40 prosenttia rehtorin palkasta.

Opiston hallinnossa on lisäksi kokopäiväinen toimistosihteeri, joka opiston toimistotyön lisäksi vastaa kuvataidekoulun asiakaslaskutuksesta.

4. Millainen yhdistyminen voisi olla?

Alla on esitetty yksi vaihtoehto millainen yhdistyminen voisi olla.

Forssan yhteislyseon ja Wahren-opiston nimet säilyisivät.

Koska sekä lukio että Wahren-opisto ovat kaupungin organisaatioita, mitään omaisuuden tai henkilöstön siirtoa ei tapahtuisi. Molemmat toimivat pääosin kaupungilta vuokraamissa tiloissa, joten tilojen käytön osalta ei tapahdu isoa sopimusten muutostarvetta.

Koska organisaatioiden henkilöstön määrä ei ole suuri, uusi organisaatio vaatisi vain yhden rehtorin. Molemmissa toimipaikoissa voisi olla omat apulaisrehtorit (lukiossa on jo nykyään oma apulaisrehtori).

Lukion johtokunta säilyisi, johtokunnan forssalaiset ja tammelalaiset jäsenet voisivat tarkastella kokousten yhteydessä myös Wahren-opiston asioita omassa alajaoksessaan. Lautakunta määritteli rehtorien ja apulaisrehtorien sekä mahdollisen alajaoksen toimivallan.

Uudella organisaatiolla olisi yhteinen budjetti mutta kuitenkin erilliset "tilit" siten, että molempien talousarvion toteutumisesta voidaan seurata erikseen. Rehtori olisi tilivelvollinen.

Opetuksen suunnittelu ja toteuttaminen tehtäisiin yhdessä yhteislyseon ja Wahren-opiston opettajien kanssa. Koska lukiossa ja kansalaisopistossa on erilliset virkaehtosopimukset, pääsääntönä olisi, että opetuksen palkka maksettaisiin sen virkaehtosopimuksen mukaan, kumpaa opetusta annetaan.

Kumpikin yksikkö tarvitsee oman toimistosihteerin mm. asiakaspalvelun takaamiseksi. Jokiläänin opiston kurssisihteerin kanssa mahdollinen yhteistyö tulisi selvitystyön kuluessa

5. Organisaatioiden yhdistäminen voisi tuoda seuraavia synenergiaetuja (vahvuudet ja mahdollisuudet)

- + Opiskelijoiden saataville laajempi kurssitarjonta. (mm. ict-taidot, vieraat kielet, S2-kieli).
- + Yhteinen hallinto (rehtori, toimistosihteerit) ja tilojen parempi yhteiskäyttö.
- + Etä- ja verkko-opetuksen kehittäminen yhdessä ja kielitutkintojen digitalisointi; lukiolla on jo kokemusta yo-kokeiden digitalisoinnista.
- + Mahdollinen seutukunnallinen johtokunta voi keskittyä seutukunnallisen opetuksen kehittämiseen.
- + Mahdolliset kustannussäästöt, jotka kertyvät yllä olevista asioista.

6. Organisaatioiden yhdistäminen voisi tuoda seuraavia uhkia ja haittoja

- Jokiläänin kansalaisopiston rehtorisopimuksen mahdollinen huonontuminen tai jopa irtisanominen.
- Yhteistyö Wahren-keskuksen yksiköiden kanssa voi vähentyä.
- Yhteinen rehtori voi tuoda haittoja (päättöksenteon hierarkia lisääntyy, rehtorin aikaa ei riittävästi molemmille organisaatioille jne.).
- Kaksi erilaista koulutusjärjestelmää poikkeavat paljon toisistaan
 - erilaiset lainsäädännöt
 - kaksi erilaista rahoitusjärjestelmää.
- Kustannussäästöt uhkaavat jäädä toteutumatta, mikäli synergiaetuja ei saavuteta.

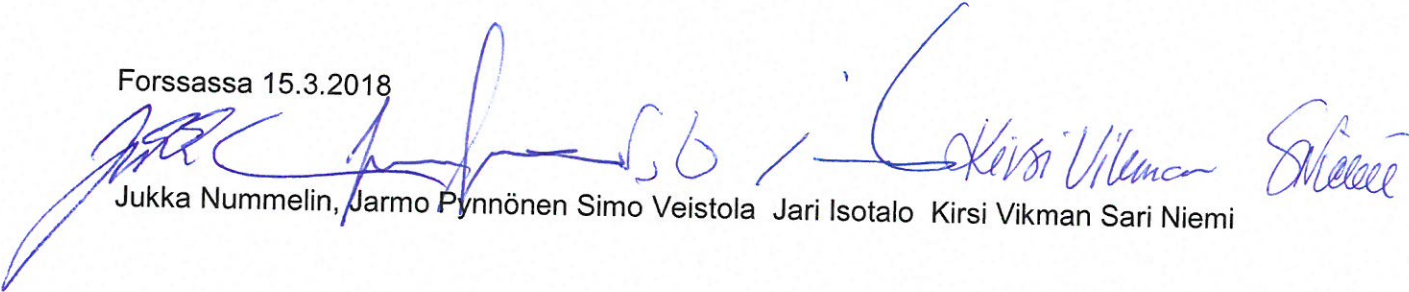
7. Työryhmän esitys

Työryhmän esitys on, että yhdistymisellä saataisiin lyhyellä aikavälillä todennäköisesti jonkin verran synergiaetuja. Työryhmä näkee, että yhdistymisen edut voisivat konkretisoitua paremmin pidemmällä aikavälillä, kun mm. seutukunnan lukioon tulevat ikäluokat pienenevät ja opetuksessa tarvitaan entistä enemmän uusia toimintatapoja (mm. digitaalisuus). Organisaatiouudistus antaa mahdollisuuden kääntää Wahren-opisto kasvu-uralle.

Työryhmä esittää, että yhdistyminen voitaisiin toteuttaa 1.1.2019 alkaen.

Jos lautakunta päättää asian viemisestä eteenpäin, työryhmä esittää, että eri toimijoilla (esim. Wahren-opiston henkilökunta ja opistolaisyhdistys, Forssan yhteislyseon henkilökunta ja oppilaskunta, Tammelan, Jokioisten ja Humppilan kunnat sekä yhteislyseon johtokunta) on mahdollisuus antaa oma näkemyksensä yhdistämisen hyvistä ja huonoista puolista sekä mahdollisista toteutustavoista.

Forssassa 15.3.2018

Jukka Nummelin, Jarmo Pynnönen, Simo Veistola, Jari Isotalo, Kirsi Vikman, Sari Niemi